čeština doma a ve světě

ROČNÍK XV

ÚSTAV
ČESKÉHO
JAZYKA
A TEORIE
KOMUNIKACE
FILOZOFICKÉ
FAKULTY
UNIVERZITY
KARLOVY

Vydává Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
v nákladu 400 výtisků

Redakční rada:
Jaroslav Bartošek, František Fröhlich,
Milan Jelínek, Zdena Palková, Vladimír Smetáček,
Dušan Šlosar, Ivan Vyskočil

Redigují členové Ústavu českého jazyka a teorie komunikace FF UK
Robert Adam, Ivana Bozděchová, Alena Fidlerová, Eva Hošnová, Andrea Hudáková,
Karel Kučera, Alena Macurová, Petr Mareš, Eva Lehečková, Iva Nebeská,
Lenka Okrouhlíková, Jiří Rejzek, Lucie Saicová Římalová, Karel Šebesta, Jasňa Šlédrová,
JAN TÁBORSKÝ (výkonný redaktor), OLDŘICH ULIČNÝ (vedoucí redaktor),
Irena Vaňková, Šárka Zikánová

Redaktor čísla VÁCLAV LÁBUS

Fotografie VÁCLAV LÁBUS

Grafické zpracování Peter Balhar

Adresa redakce:
ÚČJTK FF UK, nám. J. Palacha 2, 116 38 Praha 1
Telefon: 221 619 210

ISSN 1210-9339

Cena výtisku je 60 Kč + 5% DPH

Objednávky vyřizuje ediční oddělení FF UK,
nám. J. Palacha 2, 116 38 Praha 1,
tel. 221 619 298

Podávání novinových zásilek povolila
Česká pošta, s. p., odštěpný závod Praha,
čj. nov. 5423/95 ze dne 26. 9. 1995

Tento časopis vychází od r. 2005 s podporou
výzkumného záměru MŠMT č. MSM 0021620825.

Glosář etym poněmčených jmen slovanského původu v Dolních Rakousích

(Angela Bergermayer, Glossar der Etyma der eingedeutschten Namen slavischer Herkunft in Niederösterreich (= Schriften der Balkan-Kommission 44), Wien (Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften) 2005, 368 s., ISBN 3-7001-3330-8.)

Ústav slavistiky Filozoficko-kulturněvědní fakulty Vídeňské univerzity je, celosvětově viděno, v současnosti největším výzkumným a učebním pracovištěm pro slovanské jazyky, literatury a kultury. Přibližně srovnatelnou šíři výzkumu a výuky vykazují dnes pouze odpovídající ústavy na Lomonosově univerzitě v Moskvě a částečně také na Humboldtově univerzitě v Berlíně. Se svým zaměřením na výzkum jazyka, literatury a kulturních kontaktů, slovanské dialektologie včetně chorvatštiny v Burgenlandu a slovinštiny v Korutanech, slovanské medievistiky a vůbec diachronie jako takové disponuje vídeňská slavistika nezaměnitelným profilem a těší se – v neposlední řadě z důvodu své tematické šíře ve výzkumu a výuce – velkému mezinárodnímu uznání. Ve vícero oblastech patří ke světově vedoucím pracovištím; bezpochyby se to týká např. historické a srovnávací slovanské jazykovědy. V jejím rámci tradičně tvoří důležitou oblast zkoumání jmen slovanského původu v Rakousku, doložených ve středověkých listinách a onomastickém materiálu. Na vídeňské slavistice je tato výzkumná oblast spojena především se jmény Otto Kronsteinera (zejména v 70. a 80. letech 20. století) a Georga Holzera (od 90. let 20. století až do současnosti). Posledně jmenovaný byl také vedoucím dvouletého výzkumného projektu *Die Sprache des mittelalterlichen Slaventums in Österreich* (Jazyk středověkého Slovanstva v Rakousku), financovaného rakouským Fondem na podporu vědeckého výzkumu (FWF). Byl zastřešen balkánskou komisí Rakouské akademie věd (ÖAW), na které výzkumný plán *Slovanský substrát v Rakousku z lingvistického hlediska* byl již dříve etablován jako klíčový.

Práce na tomto projektu prováděla mladá vídeňská slavistka a spolupracovnice ÖAW Angela Bergermayerová. Po domluvě s Georgem Holzerem byl přitom realizován slovník etym poněmčených jmen slovanského původu v Dolních Rakousích, doložených v listinném a onomastickém materiálu s udáním odpovídajících toponym ve slovansky mluvících zemích. Vypracovaný glosář předložil schůzi akademiků její člen Radoslav Katičić 25. června 2004; od minulého roku je veřejnosti rovněž k dispozici jako tištěná kniha, a to ve vysoce kvalitní podobě, jak jsme tomu u vydavatelství ÖAW zvyklí. Tímto slovníkem byl doplněn další důležitý kamínek v mozaice výzkumu zaniklého slovanství v Rakousku. Ze slovanského hlediska může být jmenován v jedné řadě např. s významnými monografiemi O. Kronsteinera *Die alpenslawischen Personennamen* (Wien 1981) či G. Holzera *Die Slaven im Erlaftal. Eine Namenlandschaft in Niederösterreich* (Wien 2001).

Vlastní slovníkové části předchází po krátké předmluvě (7–8) srozumitelný a ve svém rozsahu zcela přiměřený úvod (9–20), předběžné poznámky o zaniklém slovanství v Rakousku, k dosavadnímu stavu výzkumu a pramenům, stejně jako k tematickému a materiálovému vymezení glosáře (9–14), k jeho vlastní struktuře (14–19) a k rejstříkům (19–20).

Abeceda používaná pro uspořádání jmen v glosáři a rejstřících je uvedena víceméně bez komentáře (14), což však ztěžuje užívání knihy laikům a také vědcům jiných disciplin (jako např. obecné historie, sociální historie, archeologie, onomastiky, germanistické jazykovědy, historie a geografie německých nářečí apod.), jež by podle autorčina mínění měli z knihy profitovat (11). Takto ale bohužel budou vědět pouze zasvěcení, v čem např. spočívají nezanedbatelné rozdíly mezi *e, é, ě, ę, ë*, popř. *l, l', ľ, ł* (14). Autorka zde vycházela z vlastních vědomostí, aniž by zohlednila, že její výklady mají být přístupné i pro kolegy z příbuzných oborů. K tomu se přidává autorčina tendence k složitým větným konstrukcím, čímž se komplikuje recepce i v podstatě jednoduchých tvrzení (např. na str. 15 a 16).

Původně zamýšlené rozdělení do tří skupin (1. glosář jistých slovanských kořenů, 2. glosář možných slovanských kořenů, 3. glosář slavizovaných kořenů) bohužel nebylo realizováno, aby uživatel neměl problémy při hledání jmen. Mně osobně by se však toto rozdělení jevilo hodnotným obohacením knihy. Díky podrobným rejstříkům v příloze knihy bude čtenář, který se o tuto problematiku zajímá, zřejmě nejdřív hledat v nich, neboť ve většině případů stejně nebude schopen z poněmčeného jména hned správně rekonstruovat výchozí slovanský tvar.

Pro každého, kdo se již zabýval představenou problematikou, je slovníková část (21–304) bohatým zdrojem informací. Koncepce slovníku je promyšlená

a snaží se o maximální transparenci, takže můžeme konstatovat, že se s ním velmi dobře pracuje. Seznam hesel představuje na 284 stranách více než 750 lemmat (včetně odvozenin), organizovaných podle slovních hnízd, a podává tak informaci o více než tisíci poněmčených geografických jménech a označeních osob slovanského původu v Dolních Rakousích, stejně jako o více než 1750 odpovídajících etymech mimorakouských. Jednotlivá slovníková hesla jsou uvedena od ***awor**ъ 'javor' (21–22) až po ***Župan**ъ 'župan' (302–304) v abecedním pořadí podle jejich znění v období jejich převzetí a jsou sestavena velmi přehledně. Etyma doložená jako osobní jména píše autorka s velkým začátečním písmenem. Odvozeniny jsou uvedeny pod výchozím kořenem.[1] Poté vždy následují výklady významu lemmat a etymologicky odpovídající apelativa a osobní jména v (moderních) slovanských jazycích, zejména ve slovinštině a češtině (slovenština jako také přímo sousední slovanský jazyk není bohužel ve většině případů zohledněna, popř. je překvapivě zřídka brán ohled na slovenskou onomastickou literaturu). Uvnitř lemmat jsou chronologicky podle data prvního dokladu uvedena příslušná poněmčená jména včetně jejich dokladů, přičemž jednotlivým slovanským pojmenováním je přiřazeno vlastní číslo. Údaje o pramenech jsou připojeny k dokladům. Většinou následuje krátký jazykověhistorický komentář o době převzetí a jeho předpokladech, na závěr údajů k jednotlivým jménům je uvedena důležitá sekundární literatura. Následují ještě odkazy na odpovídající jména mimo Rakousko, bez nároku na úplnost. Etymologie a rekonstrukce jsou sestaveny vcelku přijatelně a pečlivě; ve sporných případech se jeví alespoň jako možné.

Po vysvětlení použitých zkratek (305–330), seznamu literatury a pramenů, ve kterém jsou promíseny prameny, literatura a také zkratky pro mapy (305–328), a seznamu všeobecných zkratek a značek (328–330), následují ještě pro používání glosáře důležité a přesvědčivé rejstříky (331–366), retrográdní index rekonstruovaných slovanských jmen (331–335), index apelativ odvozených slovanských místních jmen (336–338), rejstřík slovanských osobních jmen a od nich odvozených slovanských místních jmen (338–340), seznam dnešních (úředních), ale také již nepoužívaných, popř. zaniklých poněmčených geografických názvů a pojmenování osob (341–348), rejstřík uvedených slovanských toponym mimo Rakousko (348–363) a regionální přiřazení středověkých slovanských jmen podle čísel mapy Rakouska (= ÖK; 363–366). Na konci publikace se nachází zobrazení Dolních Rakous (a Vídně) s přehledem listů ÖK v měřítku 1:50 000 (nestránkováno [367]).

Vedle uvedení těchto četných pozitiv je třeba se však kriticky zmínit také o několika obecných bodech, které je třeba chápat především jako doplňující

poznámky k tomuto novému slovníku s ohledem na eventuální nové zpracování látky. Nejprve je třeba konstatovat, že Bergermayerová by chtěla hovořit o Dolních Rakousích (včetně Vídně) v historickém smyslu (11). Přitom však zapomíná, že historická země Dolní Rakousy před zářím 1919 zahrnovala vedle neobydleného Dyjského trojúhelníku mezi Dyjí a Moravou (cca 30 km²) také území Valticka (cca 87 km², 10 936 obyvatel) zahrnující obec *Feldsberg*[2] (dnes Valtice, tenkrát Valčice), spolu s obcemi *Garschönthal* (dříve i Garšentál, dnes Úvaly), *Oberthemenau* (dnes Charvátská Nová Ves), *Unterthemenau* (dnes Poštorná) a *Bischofswarth* (dnes Hlohovec), a též 13 obcí u Gmündu na Vitorazsku s celkovou rozlohou 113 km² a cca 12 000 obyvateli, jež po smlouvě ze Saint Germania-en-Laye musely být podstoupeny Československu. V tehdejším soudním okrese Gmünd (*Cmunt*) se jednalo o obce *Beinhöfen* (dnes Německé, část obce Dvory nad Lužnicí), *Erdweis-Sofienwald* (dříve Hlinná, dnes Nová Ves nad Lužnicí a Žofina Huť), *Naglitz* (dnes Nakolice), *Schwarzbach* (tehdy také Švarcbach, dnes Tušť), *Tannenbruck-Thiergarten* (dnes Trpnouze, část obcí Hranice a Obora), *Weißenbach* (dnes Vyšné) a *Witschkoberg* (dnes Halámky) jako celek, 5/6 území *Böhmzeil-Josefschlag* (dnes Česká Cejle směrem k celnici v Českých Velenicích, popř. Žižkovo předměstí); 2/3 území *Zuggers* (dnes Krabonoš) – Breitensee (*Bratisej*) a území obce Wielands-Unterehrendorf-Oberehrendorf (*Velenice*; část území Unter-Wielands/Dolní Velenice patří dnes také k Českým Velenicím); v tehdejším soudním okrese Schrems (*Skřemelice*) zcela obec *Gundschachen* (dnes Kunšach), 4/5 obce *Rottenschachen* (dnes Rapšach) a 1/5 obce Brand–Nagelberg (*Lomy*), stejně jako v tehdejším soudním okrese Weitra (*Vitoraz*) 1/4 obce Höhenberg-Reinpolz (Stepan 1937, 428–429). Jména těchto obcí až na *Garschönthal* (84) chybí bohužel i v glosáři, přestože se u některých z nich jednoznačně jedná o poněmčená jména slovanského původu.

Právě v Dolních Rakousích, kde až do konce monarchie žil mimo Vídeň nezanedbatelný počet slovansky mluvících Čechů, Moravanů, Slováků a Chorvatů (Šembera 1844 n., 1868), je doložena celá řada dnes z větší části již nepoužívaných slovanských, zejména českých (méně slovenských a chorvatských) exonym, především v krajích severně od Dunaje.[3] Je zvláštní, že – až na č. *Dyje* (74) a č. *Lužnice* (141–142) – tato exonyma nejsou uvedena ani pro srovnání pod jednotlivými lemmaty, mj. chybí např. č. *Biteš* (= Vitis; < ***Byti/ьšь**, 50–51); č. *Čistějov* (= Zistersdorf; < ***Čьstějь**, 58); č. *Drozdovice* (Drosendorf; < ***Droznъ**, 70–71); č. *Jer(o)uš* (= Geras; < ***Jerošь/*Jerušь**, 106), č. *Ličov* (= Litschau; < ***Ličowъ**, 133); č. *Pulkava* (= Pulkau; < ***Pъlkawa**, 199–200); č. *Re(j)c* (= Retz; < ***Rěčě**, 221–222); č. *Skřemelice* (= Schrems; < ***Skremenьnica/*Skremenica**, 235); č. *Světlá* (= Zwettl; < ***Světьlъ**, 257–258) atd.

Co se týká pramenů pro znázornění slovanského substrátu v oblastech Dolních Rakous dříve osídlených Slovany, byl by býval nutný širší kritický rozbor již existujících prací k tomuto tématu. Ze západoslovanského hlediska zcela postrádáme např. objektivní vpracování obsáhlého, i onomastického materiálu, který se nachází již u advokáta, historika, etnografa, filologa a od r. 1849 též profesora bohemistiky na vídeňské slavistice Aloise Vojtěcha Šembery (1807–1882). Sepsal mj. důležitou studii o Slovanech v Dolních Rakousích (Šembera 1844 n.), téměř 400stránkovou monografii o Západoslovanech v pravěku (Šembera 1868) a podrobně rešeršovanou, statistickou studii o Češích, Moravanech a Slovácích a jimi osídlených územích s názvem *Mnoho-li jest Čechů, Moravanů a Slováků v Rakousích a kde obývají. Příspěvek k ethnografii československé*, která byla otištěna v Časopisu Musea království Českého v r. 1876. Stejně tak nebyly vpracovány pozdější výzkumy o Češích v Dolních Rakousích (srov. např. Hubka 1901).

I z germanistického hlediska by mohly být prameny doplněny; myslíme zde např. na seznam 307 (+ 14) zaniklých obcí ve Waldviertlu H. Weigla (Stepan 1937, 277–279). Mapa místních jmen dolnorakouského Waldviertlu podle K. Lechnera v dodatku k E. Stepanovi stejně jako Lechnerův příspěvek k historii osídlení a panovníků ve Waldviertlu (Stepan 1937, 3–266) by rovněž mohly vykonat dobrou službu pro další studium pramenů a dřívějšího i slovanského osídlení Waldviertlu.

Již pouhý podrobnější pohled na mapu hraničního území by mohl rozšířit zkoumaný materiál, např. chybí v glosáři názvy vesnic jako *Klein-Litschau, Radschin, Türnau* aj. Dokonce tak známá jména jako Dürnkrut (= č. slk. *Suché Kruty* < ***Chrъwati**) nebo Weitra (= č. *Vitoraz* jako možná posesivní odvozenina < ***Vitoradъ**) v slovníku nenajdeme. Dodnes je užívané č. *Vitorazsko*; užíval se také termín č. *Vitorazská cesta* pro důležitou středověkou obchodní cestu. Etymologie jména Weitra, pro které můžeme v historických českých pramenech najít i *Vitrov*, sice není zcela jasná, ale i tak se jeví slovanský původ – alespoň českého názvu pravděpodobnější (srov. např. pod ***Wit-rъ**; 285–286) než všechny dosud neuspokojivé pokusy výkladu ze střední horní němčiny (např. jako původní jméno řeky < střhn. *wît* 'široký' + střhn. *ahe* 'potok, bystřina'; tak již u Lechnera, viz Stepan 1937, 20). Pro slovanský původ mluví nejen první doklady městečka jako *Witrah, Witrah, Widra, Witra* kolem přelomu 12. a 13. století, nýbrž také relativně brzy poněmčená, původně slovanská místní jména v blízkém okolí jako Schagges (< ***Čakanъ**; 51–52) nebo Wultschau (< ***W/ъ/lčь**; 290).

Slovník A. Bergermayerové vyvolává trochu dojem, že při výběru etym objasňovaných v glosáři byla důležitá spíše již existující a bezesporu hodnotná

onomastická literatura než kritický rozbor nejrůznějších pramenů s ohledem na poznatky moderní kontaktní lingvistiky. Tak např. udiví při výběru odpovídajících slovanských jmen mimo Rakousko, že jsou uvedena dokonce i neobvyklá jména polabská až bulharská, zatímco blíže ležící české a – ještě častěji – slovenské obdoby poněmčených jmen slovanského původu v Dolních Rakousích zůstávají bez povšimnutí, pokud nejsou uvedeny v použité onomastické literatuře, tj. u Profouse (*Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny*, I: A–H, Praha 1947; II: CH–L, Praha 1949; III: M–Ř, Praha 1951; spolu s J. Svobodou IV: S–Ž, Praha 1957) nebo Svobody a Šmilauera (*Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny, V. Dodatky*, Praha 1960). V tomto případě by např. pro místní jména postačil dokonce i pohled do aktuálního rejstříku obcí v českém a slovenském autoatlasu.

I použitou a v seznamu literatury uvedenou onomastickou literaturu by bylo potřeba – hlavně ze slovanského hlediska – doplnit. V souvislosti s popisovaným územím a bezpochyby důležitým srovnáním se sousedními regiony překvapí absence některých důležitých odborných publikací, zejména českého a slovenského původu. Nehledě na již zmíněné Šemberovy (1844 n., 1868) a Hubkovy (1901) práce bychom osobně doplnili práce následujících autorů: Bohdanecký 1910; Eichler 2000; Hosák/Krandžalov 1962; HSSJ 1991 n. (slovník historické slovenštiny přináší právě pro nejstarší dobu opakovaně doklady i v podobě toponym a antroponym); Kavuljak 1955; Kiss 1978; Lutterer/Majtán/Šrámek 1982; Majtán 1972; Olivová-Nezbedová/Malenínská 2000; Popowska-Taborska 1968; Schwarz 1931; Sedláček 1908; Šmilauer 1969; VSOS a mn. j.[4]

Ačkoliv to není v přímé souvislosti s vlastním tématem knihy, bylo by obecně nejen ze slavistického hlediska pro uživatele slovníku důležitou dodatečnou informací, kdyby v krátkém doplňujícím exkursu byla také uvedena dříve používaná, dnes již povětšinou neznámá česká (popř. i slovenská a chorvatská) exonyma pro místní jména v Dolních Rakousích, a to i v případě, že odpovídající etyma dnes používaných jmen jsou pouze možného nebo jen zdánlivě slovanského původu, popř. pro ně vůbec nemůže být postulován žádný slovanský původ. Takovýto doplňující přehled bychom přivítali již proto, že takto získáme úplnější přehled jazykového a kulturního kontaktu mezi bavorsky a slovansky mluvícím etnikem na zkoumaném území. O tuto nápravu se pokusíme v příspěvku *Slavische und slavisierte Toponyme in Österreich am Manhart und unter der Enns. Ergänzende Bemerkungen zu einem neuen Glossar von Etyma eingedeutschter Namen slavischer Herkunft in Niederösterreich* ve Wiener Slavistisches Jahrbuch 52 (2006; v tisku).

Kniha Angely Bergermayerové se určitě stane (v neposlední řadě kvůli velmi dobře strukturovanému glosáři) důležitým zdrojem pro další výzkum etym slovanského původu v Dolních Rakousích; výzkum sám však ještě dlouho nemůžeme považovat za ukončený.

Stefan Michael Newerkla

Literatura

BOHDANECKÝ, E. *Místní slovník slovanský v odcizovaných i cizích krajích.* Praha, 1910.
EICHLER, E. Zur Untersuchung der slavischen Toponyme in Nordbayern. In Trost, K. (ed.), *Deutsch–tschechische Sprachbeziehungen. Germanismen, Personennamen, Ortsnamen.* Regensburg, 2000, s. 85–95.
HAUSNER, I.; ŠRÁMEK, R. Glossar: Ortsnamen und ihre Herkunft. In Bartoněk, A. – Beneš, B. – Miller-Funk, W. – Polleross, F. (eds.): *Kulturführer Waldviertel – Weinviertel – Südmähren.* Wien, 1996, s. 383–402.
Historický slovník slovenského jazyka. Bratislava, 1991n. (HSSJ)
HOSÁK, L.; KRANDŽALOV, D. Souvislost slovanského místního názvosloví na Moravě a severovýchodních Bavořích. *Časopis společnosti přátel starožitností,* 1962, roč. 70, s. 92–101.
HUBKA, A. *Naše menšiny a smíšené kraje na českém jihu.* Praha, 1899.
KAVULJAK, A. *Historický miestopis Oravy.* Bratislava, 1955.
KISS, L. *Földrajzi nevek etimológiai szótára* [Etymologický slovník geografických jmen]. Budapest, 1978.
LUTTERER, I.; MAJTÁN, M.; ŠRÁMEK, R. *Zeměpisná jména Československa.* Praha, 1982.
MAJTÁN, M. *Názvy obcí na Slovensku za ostatných dvesto rokov.* Bratislava, 1972.
NEWERKLA, S. M. *Sprachkontakte Deutsch – Tschechisch – Slowakisch. Wörterbuch der deutschen Lehnwörter im Tschechischen und Slowakischen: historische Entwicklung, Beleglage, bisherige und neue Deutungen.* Frankfurt am Main et al., 2004.
OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L.; J. MALENÍNSKÁ, J. (eds.) *Slovník pomístních jmen v Čechách. Úvodní svazek.* Praha, 2000.
POPOWSKA-TABORSKA, H. Dawne podziały językowe zgermanizowanych terenów zachodniosłowiańskich. *Onomastica,* 1968, 13, s. 142–163.
SEDLÁČEK, A. *Místopisný slovník historický království Českého.* Praha, 1908.
SCHWARZ, E. *Die Ortsnamen der Sudetenländer als Geschichtsquelle.* München–Breslau, 1931, München–Berlin, ²1961.
STEPAN, E. (ed.) *Das Waldviertel, 7. Band: Geschichte.* Wien, 1937.
ŠEMBERA, A. V. O Slovanech v Dolních Rakousích. *Časopis Českého museua,* 1844, roč. 18, s. 536–549. 1845, roč. 19, s. 163–189, 346–357 [včetně mapy „Osady slovenské a chorvatské v Dolních Rakousích a u jezera Neziderského" na konci druhého svazku 19. ročníku].
ŠEMBERA, A. V. *Západní Slované v pravěku.* Vídeň, 1868.
ŠMILAUER, V. *Atlas místních jmen v Čechách.* Praha, 1969.
Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 3 sv. Bratislava, 1976–1978. (VSOS)

Poznámky

[1] Osobní jména jsou vždy uvedena jako odvozovací báze prvního stupně.
[2] Kurzívou jsou následně psaná všechna – z dnešního hlediska – exonyma.
[3] Tenkrát v češtině užívaný název *Manhartská čtvrť* se vztahoval na *Viertel am Manhart*, tedy geograficky nerozlišoval přesně mezi severními částmi Waldviertlu a Weinviertlu (Hausner–Šrámek 1996, 400).
[4] Pro další literaturu srov. i Newerkla (2004, 631–710) a jeho v závěru zmíněný příspěvek ve Wiener Slavistisches Jahrbuch 52 (2006; v tisku).

Obsah

Na úvod ... 3

O TOPONYMECH

Soupis pomístních jmen a Slovník pomístních jmen (Libuše Olivová-Nezbedová) ... 5
Slovník pomístních jmen na Moravě a ve Slezsku (Milena Šipková) ... 15
Berfle, Berflík, Benflík – ke starým německým přejímkám do češtiny (Jana Matúšová) ... 20
Po stopách oronym Závorník a Závory v Jizerských horách (Jitka Malenínská) ... 23
Bloudění v pomístních jménech (Žaneta Procházková) ... 27
Kámen – paměť místa (Pomístní jména se slovem „kámen") (Žaneta Procházková) ... 30
Není beran jako beran (Jana Steinerová) ... 34
K urbanonymii a její dynamice (Markéta Kneřová) ... 40
Jména autobusových zastávek (Václav Lábus) ... 47
NAD ranními zprávami (Bystřice NAD/POD Pernštejnem) (Jaroslav David) ... 54

RECENZE

Glosář etym poněmčených jmen slovanského původu v Dolních Rakousích (Stefan Michael Newerkla) ... 58
Nová slovenská knižka o onomastických otázkách (Zuzana Hlubinková) ... 65
Neologizmy v dnešní češtině (Václav Lábus) ... 69
Nad sborníkem Oratio et ratio (Ondřej Klein) ... 72
Jak psát a jak nepsat česky (Michaela Křivancová, Hana Svobodová) ... 75
Česky snadno a rychle (Markéta Vojanová) ... 78

O autorech tohoto čísla ČDS ... 83